Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Nr. 55 Lwów, Piatek dnia 7 Marca 1924 Rok XLII

PRENUMERATA: Miesięczn. w 5,000.000 mp. do domu 6,5 z przesyłką 6,50.0000 mp państw. 10,

CENA N 250.000 marek polskich. Na dworcach kolejow. 300.000 mp.

…R LWOWSKI

wychodzi codziennie o godzinie 6 rano.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetrowy wynosi: Zwycz. za tekstem 8 gr. Nadesłane 20 gr. Nekrologja 15 gr Na pierwszej kol. 30 gr. Przed kron. i w rubryce „Repertuar" 27 gr. Po kronice i komun. 22 gr. Dział ekonom. 30 gr. Drobne ogł. za każdy wyraz 3 gr. Kupno i sprzedaż 5 gr. Matrym. 6 gr. Posz. pracy 2 gr. Paski na kolumn. tekst. po 27 gr. Ogłosz. zagr. o 50% drożej.

1. złp. = 1,800.000 mp. Ceny ogłoszeń w zł. p. obliczanych po urzędowym kursie franka złotego, podawanego codziennie.

Redakcja: ul. Ossolińskich l. 15. Administracja: ul. Chorążczyzny l. 26. — Telef. redakc. 19. — Konto czekowe P. K. O. 140.561.

O reformę administracji.

(Artykuł poniższy, nadesłany nam przez p. R. M., autora zamieszczonych już rozważań na temat „Zagadnienia samorządu", pomieszczamy — o ile chodzi o ocenę reformy — w charakterze opinii indywidualnej. — Przyp. Red.)

Jeszcze w lutym zeszłego r. ówczesny prem. gen. Sikorski powołał do życia Komisję dla reformy administracji, która obradowała pod przewodnictwem prof. Bobrzyńskiego z udziałem wybitnych znawców administracji państwowej, powołanych do Komisji bez względu na przynależność partyjną. Komisja, idąc w tym względzie za głosem całej opinji publicznej, stanęła na stanowisku potrzeby wzmocnienia powagi władzy państwowej, co możliwe jest jedynie przez ścisłe skoordynowanie działalności całej administracji w myśl jednolitej linji polityki rządu. Wiemy, że pod tym względem spotyka się w państwie polskiem szereg anomalji. W każdym powiecie i w każdym województwie tyle polityk państwowych ile urzędów, a każdy dygnitarz w obrębie swojego resortu uważa za potrzebne prowadzenie własnej polityki. Jak dalece ten stan rzeczy podkopuje naszą państwowość tam, gdzie ona styka się z ludnością różnoplemienną, byłoby zbyteczne dowodzić.

Zasady, zaproponowane przez Komisję reformy administracji, zostały w sierpniu 1923 roku uchwalone przez Radę min. Wykonanie ich z różnych powodów uległo pewnej zwłoce, obecnie jednak rząd przystąpił do wprowadzenia w życie tych uchwał.

Zasadniczą myślą przewodnią rozpoczętej reorganizacji jest postulat, ażeby istniała jednolita polityka państwowa na obszarze całej Rzeczypospolitej. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe tylko w takim wypadku, jeśli w obrębie powiatów i województw cała władza państwowa i cała odpowiedzialność za przestrzeganie jednolitej linii politycznej będzie ześrodkowana w jednym ręku.

W konsekwencji Rada min. uznała potrzebę wzmocnienia stanowiska i zakresu władzy wojewodów, a częściowo starostów.

Według zamierzeń rządu, ma być zatem wyraźnie podkreślone, że wojewodowie są reprezentantami rządu, jako takiego; w konsekwencji mają być im przyznane wyraźne uprawnienia reprezentacyjne w stosunku do ludności, w stosunku zaś do wszystkich działów administracji państwowej, będzie wojewodom zapewniony wpływ przedewszystkiem na sprawy osobowe, tj. przyjmowanie kandydatów do służby państwowej oraz nominacje, zwłaszcza o ile chodzi o obsadzenie stanowisk samoistnych i kierowniczych.

Dla wytworzenia stałego kontaktu wojewody z naczelnikami urzędów, które jemu nie podlegają, będzie wprowadzona instytucja stałych, periodycznych zebrań naczelników tych urzędów pod przewodnictwem wojewody, celem uzgodnienia linji działalności.

Już ustawa o organizacji Urzędów ziemskich przyznała wojewodom prawo przewodniczenia w Komisjach ziemskich; odnośnie do szkolnictwa i skarbowości, zamierzona reforma nie idzie tak daleko, ażeby te działy poddawać pod władzę wojewodów i starostów (jak to było np. w Austrji), zapewnia im jednak pewien niezbędny wpływ, zwłaszcza w dziedzinie spraw personalnych wraz z prawem domagania się od naczelników tych władz rozpatrzenia i usunięcia dostrzeżonych usterek. W podobny sposób będą mieli wojewodowie zapewniony wpływ także na inne dziedziny administracji, jak sprawy górnicze, Urzędy miar i wag, Urzędy probiercze, Dyrekcje odbudowy, Zarządy lasów państwowych i t. d.

Równocześnie z takim rozszerzeniem kompetencji wojewodów będzie przeprowadzona reorganizacja wewnętrzna urzędu wojewódzkiego. Obecnie urzędy te składają się z wydziałów dla spraw resortowych poszczególnych ministerstw; wydziały te mają zapewnioną pewną samodzielność i posiadają własnych urzędników, co odbija się niekorzystnie na wewnętrznej spoistości urzędów wojew. Reforma zmierza obecnie do tego, ażeby poszczególne Ministerstwa przydzielały do urzędów wojew. tylko urzędników ściśle fachowych (lekarzy, weterynarzy, inżynierów, agronomów), natomiast wszystkie inne czynności, ażeby spełniali wyłącznie urzędnicy administracyjno-polityczni. W Małopolsce stan ten jest już obecnie zbliżony do zamierzonej reformy, natomiast w innych województwach, t. zw. urzędnicy polityczno-administracyjni załatwiają obecnie tylko sprawy z zakresu administracji politycznej.

Ponadto mają być kreowane stanowiska wicewojewodów.

Nie ulega wątpliwości, że zamierzona reforma przyczyni się znacznie do uporządkowania naszej administracji i ugruntowania jej powagi na zenątrz.

R. M.

Bolesny objaw.

Niektórzy urzędnicy armji polskiej na usługach Rosji. — Wyniki rewizji. Śledztwo.

Warszawa, 5. III. Tel. wł. (G) W nocy ubiegłej policja dokonała szeregu rewizji w mieszkaniach niektórych urzędników wojskowych, u których znaleziono kompromitujące dowody świadczące o tem, że urzędnicy ci pracowali na rzecz naszego wschodniego sąsiada Rosji, dokąd kierowane były przez nich różne dokumenta. Śledztwo w toku.

Pierwsze kroki p. Darowskiego.

Wywiady prasowe. — Perspektywy stosunków między Rosją a Polską.

Moskwa, (AW). „Wieczernija Moskwa" zamieszcza pod wielkim nagłówkiem „Polepszenie stosunków polsko-sowieckich" długą rozmowę specjalnego korespondenta tej gazety z posłem Darowskim. P. Darowski wyraził przekonanie, że po zawarciu traktatu handlowego obrót gospodarczy między Polską a ZSSR. znacznie się ożywił. Poseł Darowski poinformował korespondenta o zamiarach rządu polskiego co do terminu i miejsca zawierania poszczególnych umów, jak traktatu handlowego, konwencji konsularnej, kolejowej itp. Mówiąc o wykonaniu traktatu ryskiego, zaznaczył, iż pewne trudności nastręczają prace komisji reewakuacyjnej i rozrachunkowej. P. Darowski poinformował korespondenta obszernie o sanacyjnych poczynaniach obecnego rządu. Powyższa rozmowa jest drugim z rzędu obszernym wywiadem, jakiego udzielił p. Darowski prasie sowieck.

Zatarg w przemyśle górniczym.

Warunki przemysłowców. — Opór górników. — Groźba strajku.

Warszawa, 5. III. Tel. w. (G) W poniedziałek 3 bm. odbywały się w Dąbrowie Górniczej narady między przedstawicielami Rady związku przemysłowców górniczych a przedstawicielami Zw. górników w sprawie zawarcia umowy na marzec dla górników w Zagł. dąbrowskiem i krakowskiem Przedstawiciele przemysłowców zaproponowali obniżenie obecnych płac o 10% i przedłużenie czasu pracy. Chodzi im o to, aby od 8-miu godzin odliczyć czas wjazdu i wyjazdu w szybie i czas dojścia na miejsce pracy. Przedstawiciele Związku górników uchylili się od jakiejkolwiek dyskusji nad tą propozycją oświadczając, że gdyby przemysłowcy chcieli propozycję tę narzucić górnikom, Związek wezwie górników do natychmiastowego strejku. Generalny sekretarjat Zw. górników wydał odezwę, w której ostrzega robotników przed grożącem niebezpieczeństwem i wzywa ich, aby w razie wprowadzenia w którejkolwiek kopalni wspomnianych zmian odpowiedzieli strejkiem. W sprawie tej pos. Stańczyk ma jutro konferencję z prem. Grabskim.

Poseł polski w Paryżu.

Warszawa 5 III. Tel. wł. (G). Posłem Polski w Paryżu mianowany został p. Alfred Chłapowski, b. min. rolnictwa w gabinecie p. Witosa.

P. Benesz w podróży.

Praga. (Pat.) Benesz odjechał do Genewy na sesję Rady Ligi Narodów.

Płacimy:

Frank waloryzacyjny 6. marca		1800000
Frank waloryzac. na 7. marca		1800000
Frank kolejowy od 15—29 II.		1800000
Frank pocztowy 1—15 III.		1800000
Frank tytoniowy od 1—9 III.		1800000
Dolar	. . .	9300000
List zwykły	. .	200000
1 klg. chleba	. .	540000

Zjazd Strzelecki.

Na tegoroczny Walny Zjazd delegatów Związku Strzeleckiego z niecierpliwością czekali zarówno współpracownicy i sympatycy, jak też przeciwnicy Zw. Strz. Pierwsi domagali się wytycznych do dalszej pracy; przeciwnicy „narodowi" czyhali na sposobność nowych podstępnych ataków.

Odbyty w niedzielę d. 24 lutego Zjazd Strzelecki, współpracowników i sympatyków zadowolnił całkowicie; natomiast rozmaitym podjadkom sprawił conajmniej wielką przykrość.

Obrady Zjazdu cechowała wielka troska o dobro państwa, obronę jego granic i zdobytej niepodległości a przemówienia, wszystkich delegatów stały na wysokim poziomie świadomości i poczucia obowiązku obywatelskiego. Delegaci poszczególnych Oddziałów z oburzeniem demaskowali wierutne kłamstwa rzucane na Zw. Strzel. przez prasę prawicową. Sprawozdanie Zarządu Głównego wykazało znakomity rozwój Zw. St. który liczy obecnie 60.000 członków w 1.000 Oddziałach, 84 Obwodach i 10-ciu Okręgach. Zjazd wysłał adresy do Prezydenta Rzpltej P. Wojciechowskiego, Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, ks. arcybiskupa dr. Wład. Bandurkiego i ministra spraw wojsk. gen. Sikorskiego. Doniosłe i znakomite w treści przemówienie wygłosił ob. Wacław Sieroszewski, prezes honorowy Zw. Strzel. Przyjęto szereg wniosków, z których najważniejsze dotyczą: obrony czci organizacji przeciw niecnym atakom, potępienia wszelkich organizacji wywrotowych zarówno prawicowych jak n. p. P. P. P., jakoteż bolszewickich, wezwania członków do stworzenia funduszu olimpijskiego celem wysłania drużyny strzeleckiej na Olimpiadę paryską oraz ponownej prośby do Sejmu, by rychło uchwalił ustawę o powszechnem przysposobieniu wojsk. Całość obrad Zjazdu dobitnie wykazała, że Zw. Strz. jest dziś najpoważniejszą i najsilniejszą organ. przysposobienia wojsk. na całym terene Rzeczypospolitej.

Przykro uderzyła nieobecność zaproszonych i zainteresowanych reprezentantów władz (z wyjątkiem M. S. Wojsk.) Czy interes państwa nie wymagał od zainteresowanych czynników państwowych wysłania swych reprezentantów, czy ciążby li tylko dla przysłuchania się obradom zjazdu dla celów czysto i ściśle informacyjnych? Czy we Francji, Anglji, Ameryce i wogóle na Zachodzie podobna nieobecność zainteresowanych czynników państwowych na zjeździe stowarz. przy. wojsk. liczącego 60.000 członków byłaby do pomyślenia?

Popołudniu o 6-tej zamknięto owocne obrady Zjazdu a wszyscy delegaci rozjechali się ze szczerą wiarą w lepszą przyszłość, mając przed oczyma dwa drogowskazy oparte na wierze we własne siły: pierwszy — „Idź i czyń", a drugi — „wierz, że sztuka pokonywania wszelkich trudności, jest sztuka nie uważania tego lub owego za przeszkodę". — Wszyscy byli zgodni w tem, że szlachetna, uczciwa, czysta idea Związku Strzeleckiego będzie rozwijać się i żyć.

Henryk Schmal.

Ustalenie projektu organizacji władz wojsk.

Warszawa. (AW.) Prez. Wojciechowski, po szeregu konferencji z prem. Grabskim i gen. Sikorskim ustalił ostatecznie projekt organizacji naczelnych władz wojskowych, który wejdzie wkrótce do Sejmu. Projekt ten oparty na eleboracie min. Sikorskiego, zamieszczonym swego czasu w „Bellonie" z uwzględnieniem poprawek, które wyłoniły się w czasie dyskusji. Projekt określa zakres działalności i wzajemnej zależności od siebie min. spr. wojsk., gen. inspektora armji i szefa sztabu generalnego.

Bojkot Targów Poznańskich przez żydów.

Warszawa. (AW.) „Kur. Polski" podaje za prasą żydowską, że kupcy żydowscy, zaproszeni przez Targi Poznańskie do udziału w wystawie odpowiedzieli, że żydzi nie mogą brać udziału w tych targach dopóki ne ustanie tolerowanie akcji antyżydowskiej w Poznaniu.

—oo—

Troska o los bezrobotnych.

Konferencja zaradcza. — Ilość bezrobotnych. — Projekty.

Warszawa. (Pat.) Na posiedzeniu Rady gospodarczej dn. 5 bm. pod przewod. prem. Grabskiego omawiano kwestję bezrobocia. Główne trudności — mówił p. Grabski — w zwalczaniu bezrobocia polegają na wynalezieniu finansowych podstaw zwalczania bezrobocia. Punkt ciężkości leży w tem, aby nasz przemysł mógł ograniczyć bezrobocie do minimum, aż do czasu wejścia w życie ustawy o ubezpieczeniu na czas bezrobocia. W ostatnim tygodniu liczba pełnych bezrobotnych w całej Polsce, bez G. Śląska, wynosi około 114 tysięcy, czyli 12% ogólnej liczby robotników. Mowcy, którzy następnie zabrali głos stosownie do swego stanowiska partyjnego, względnie zawodowego, kładli nacisk bądź na potrzebę udzielania robotnikom zasiłków, bądź zorganizowania robót publ. lub też wzmożenia eksportu, albo też podniesienia zdolności konsumcyjnej rynku wewnętrznego. Połowie reprezentujący klasy robotnicze zgodzili się z przedstawicielami sfer przemysłowych w tem, że należy udzielić przemysłowcom kredytów towarowych na środki obrotowe. Ponieważ w dyskusji okazało się, że udzielenie kredytu na środki obrotowe przemysłu może w znacznej mierze przyczynić się do zmniejszenia bezrobocia, przeto rząd zajmie się tem zagadnieniem.

—oo—

Liga obrony powietrznej.

Protektorat Prezydenta nad pracą Ligi.

Warszawa. (Pat.) 5. b. m. przyjął Prezydent Rzpltej na posłuchaniu delegację zarządu głównego Ligi obrony powietrznej państwa. Delegacja zwróciła się do Prezydenta z prośbą o przyjęcie L. O. P. P. pod swój wysoki protektorat. Pan Prezydent oświadczył na wstępie, że od dłuższego czasu z wielkiem zainteresowaniem przygląda się pracom Ligi, oceniając jej obywatelski charakter oraz wielkie znaczenie narodowe. W czasie konferencji, która trwała przeszło pół godziny, informował się Pan Prezydent szczegółowo o planie zarówno obecnej jak i przyszłej działalności L. O. P. P., poczem przyjął godność protektora Ligi.

Po transport złotych.

Warszawa 5 III. Tel. wł. (G). Wczoraj wyjechali do Paryża z polecenia min. skarbu inż. Aleksander Tupalski oraz starszy referent dep. kred. handlu p. Zadrowski celem odbioru reszty banknotów potrzebnych do uruchomienia Banku polskiego. Będą to banknoty jedno. 5-cio. 10-cio i 20-to złotowe, które po przewiezieniu do Warszawy przekazane zostaną komitetowi organizacyjnemu Banku polskiego. Z delegatami ministerstwa jedzie warta celem ochrony transportu w drodze.

Wpływy podatkowe.

Warszawa 5 III. Tel. wł. (G). Jak nas informują, największe wpływy podatkowe daje obecnie okręg skarbowy warszawski, wpływy bowiem tego okręgu stanowią 0.27% ogółu wpływów podatkowych; następnym z kolei jest okręg wielkopolski — 0.15%, a dalej okręgi: łódzki 0.13%, krakowski 0.10%, lubelski, kielecki, grudziądzki i białostocki po 0.05%, wreszcie brzeski i wileński po 0.025%.

Obniżenie opłat tranzyt. na węgiel polski.

Warszawa. (AW.) Dzienniki podają, że rząd czeski z d. 1. marca zgodził się na obniżenie opłat transytowych za przewóz węgla polskiego przez terytorium czeskie. Taryfy te nakładały specjalnie wysokie opłaty na węgiel polski, uniemożliwiając mu w ten sposób skuteczną konkurencję z węglem czeskim w Austrji, Jugosławji, Włoszech i Szwajcarji.

Nadużycie bankowe.

Warszawa. 5. III. (Tel. wł.) (G) Na skutek umieszczenia w niektórych pismach pogłosek o stwierdzeniu przez komisję rewizyjną min. skarbu że oddział katowicki polskiego banku krajowego dopuścił się szeregu nadużyć, a przedewszystkiem miał grać na zniżkę marki polskiej, wyjaśnia się, że rewizja istotnie wykryła przekroczenia przepisów dewizowych dokonywane przez funkcjonarjuszów oddziału katowickiego; przekroczenia te są obecnie przedmiotem dochodzeń sądowych.

„Ukrainizacja".

Moskwa. (AW.) Na zjeździe sądowników ukraińskich komisarz sprawiedliwości wygłosił mowę o potrzebie ukrainizacji sądownictwa sowieckiego na terenie Ukrainy Sow.

—oo—

Paszport zagran. 500 zł. p.

Warszawa. (AW). Od 5 b m. obowiązują nowe opłaty za paszporty zagraniczne. Paszport kosztować będzie 500 zł. p., wiza 170 zł. p. Warunki normujące wydawanie paszportów ulgowych zostaną w najbliższym czasie ustalone.

Maszyna egzekucyjna działa.

Dowiadujemy się, że dnia 3 bm. przymusowe ściąganie pierwszej zaliczki drugiej raty podatku majątkowego dało następujące wyniki: Na 849 czynności egzekucyjnych w 320 wypadkach należytość podatkową wpłacono do rąk egzekutorów w sumie 88.192 franki złote. W 331 wypadkach płatnicy wykazali się kwitami P. K. K. P. lub P. K. O. potwierdzającymi wpłatę w 198 wypadkach dokonano zajęcia ruchomości.

Walka o ustrój Kłajpedy.

Gdańsk. (Pat.). Biuro Wolffa donosi: Delegacja litewska złożyła komisji dla sprawy Kłajpedy odpowiedź rządu litewskiego na projekt statutu Kłajpedy. Ponieważ rząd litewski we wszystkich głównych punktach a zwłaszcza w punkcie dotyczącym Rady portowej, utrzymuje swe stanowisko negatywne, postanowiła komisja zażądać jeszcze wyjaśnień przedstawiciela Polski. Rokowania na razie będą miały formę nieoficjalną. Delegacja Kłajpedy wypowiedziała się przeciw opracowanemu przez kom. statutowi, ponieważ statut nie odpowiada życzeniom i potrzebom ludności, nie zawiera dostatecznego zagwarantowania swobód kulturalnych i religijnych i nie przewiduje plebiscytu na wypadek gdyby obszar Kłajpedy miał być podzielony.

Rosyjskie sedno rzeczy.

Londyn (Pat.). „Daily Express" zamieszcza wywiad z Rakowskim, który oświadczył, że najważniejszym celem rokowań ros.-ang. będzie ze strony rządu sow. staranie się o uzyskanie kredytu 150.000.000 funtów szterlingów. Rosja musi mieć wpierw pieniądze zanim rozpocznie spłacanie długów. Delegacja rosyjska przybędzie do Londynu prawdopodobnie w przyszłym tygodniu.

Podarek na pokaz.

Moskwa. (Pat.). Komitet wykonawczy Związku republik sow. postanowił odstąpić republice białoruskiej 8 powiatów w obrebie prowincji witebskiej, 6 w obrębie Chomla i 2 powiaty w obrebie Smoleńska, gdzie przeważa ludność białoruska.

Załatwienie konfliktu estońsko-rosyjskiego.

Moskwa. (AW.) Komisarjat do spraw zagran. ogłasza wymianę not między Rosją sow. a Estonją z powodu mowy estońskiego min. spr. wew., w której tenże wyraził podejrzenie, iż poselstwo sowieckie w Rewlu wchodzi w konszachty z komunistami estońskimi. Nota sowiecka zawiera ostry protest i oświadczenie, że wystąpienie min. estońskiego uważać będzie za akt nieprzyjazny. W odpowiedzi Estonia przyznaje, że min. Estonji oparł swe oświadczenie na nieskontrolowanych doniesieniach, które po ścisłem ich zbadaniu nie znalazły potwierdzenia. Min. spraw wew. Estonji wyraża z tego powodu ubolewanie. Sow. komisarjat spraw zagr. wobec powyższej noty uznał konflikt za zlikwidowany.

Tragiczne zajście.

Wstrząsający wypadek na moście kolejowym w Przemyślu. — Fatalne następstwa przekory. — Ofiara obowiązku i ofiara głupoty.

Przemyśl 5 III. Tel. wł. (ej.). Tragiczny wypadek kolejowy, spowodowany tak częstem niestety u nas nieposzanowaniem przepisów, zdarzył się w dniu dzisiejszym o g. 12 w południe u wylotu mostu kolejowego w Przemyślu na Zasaniu. Stojący na posterunku szer. Marków zatrzymał usiłującego wbrew zakazowi przejść most Michała Bodnara. Na tem tle wywiązała się sprzeczka między stojącym na posterunku żołnierzem a przechodniem. W trakcie tego nadjechał w całym pędzie pociąg pospieszny nr. 409, zdążający od strony Krakowa do Lwowa, porywając żołnierza i przechodnia. Skutek był straszny: żołnierz b. przytomny i potłuczony na całem ciele ze złamaną w przegubie ręką, padł przy budce posterunkowej tuż przy moście, cywilny zaś Bodnar, przypłacił opór władzy okropną śmiercią. Ciało nieszczęśliwca odrzucone przez maszynę aż na czwarte żelazne przęsło mostu, uległo zupełnej masakrze. Strzępy oderwanej lewej nogi obryzgały wiązania mostu, zaścielając drobnymi odłamkami kości chodnik mostu; reszta ciała potłuczona i poszarpana, ubranie podarte w strzępy. Na miejscu wypadku zjawiły się niebawem władze bezp.: wojskowy sędzia śledczy kpt. Burnatowicz i podprokurator kpt. Michalski. Żołnierza w stanie groźnym odwieziono do szpitala, trupa zaś Bodnara, którego kości z trudem pozbierano, odwieziono do kostnicy w Przemyślu.

——oo——

O skład amunicji dla Polski w Gdańsku.

Gdańsk. (Pat.) Na dzisiejszem posiedzeniu sejmu gdańskiego toczyła się bardzo ożywiona dyskusja nad wnioskiem nacjonalistów niemieckich w sprawie orzeczenia komisji Ligi Narodów, przydzielającego Polsce na skład amunicji w Gdańsku półwyspu Westerplatte. Wszyscy mówcy z obozu burżuazyjnego wskazywali na niebezpieczeństwo, grożące ludności w razie ewentualnego wybuchu amunicji. Odmienne stanowisko zajęli przedstawiciele socjalistów i komunistów. W głosowaniu nad wnioskiem nacjonalistów uchwalono polecić prezydentowi senatu drowi Sahmowi, aby w czasie pobytu w Genewie wystąpił energicznie przeciwko projektowi Ligi Narodów.

Muzułmanie w obronie kalifatu.

Londyn 5 III. „Daily Telegraph" donosi z Allahabad, że z powodu uchwały rządu angorskiego w sprawie zniesienia kalifatu i wydalenia kalifa wraz z jego rodziną, zapanowało wśród muzułmanów indyjskich wielkie wzburzenie. Postanowiono wysłać do Angory specjalną komisję celem omówienia tej sprawy z partją nacjonalistów tureckich.

Posłuchania u Prezydenta.

Warszawa 5 III. Pan prezydent Rzplitej przyjął dziś na audiencji ministra pełnomocnego Skirmunta i ministra rolnictwa i dóbr państwowych Janickiego.

Akredytowanie posła polsk. w Sztokholmie.

Sztokholm. (Pat.) Poseł polski dr. Alfred Wysocki został przyjęty przez króla na specjalnej audjencji, przyczem wręczył mu swe listy uwierzytelniające i przedstawił królowi sekretarza poselstwa p. Kowalewskiego.

Odroczenie konferencji rumuńsko-rosyjskiej.

Wiedeń. (Pat.). „Ns. Wiener Tagblatt" donosi z Bukaresztu: W kołach politycznych słychać, że konferencja rosyjsko-rumuńska została odroczona do 24 bm. Cziczerin przesłał do Bukaresztu stosowne wyjaśnienia i otrzymał od rządu rumańskiego zgodę na odroczenie. Powodem odroczenia jest mianowanie Krestyńskiego w miejsce Manuilskiego przewodniczącym delegacji rosyjskiej.

Protest francuski.

Kowno. (Pat.) Rząd francuski założył w Kownie protest przeciwko parcelacji majątków obywateli francuskich, zamieszkałych na Litwie.

Reorganizacja armji łotewskiej.

Ryga. (AW) Inspektorat armji łotewskiej zorganizowano w ten sposób, że na miejsce inspektora armji, utworzony został urząd dowódcy armji, którym mianowany został gen. Radsing. „Latwijas Karejwis" zamieszcza wywiad z nowomianowanym dowódcą. Oświadcza on między innemi, że powodem reorganizacji była pewna niejasność nazwy i kompetencji dawnych urzędów. Dotąd urząd inspektora Rady oraz szefa sztabu piastowała jedna osoba, mianowicie gen Penik. Uznano konieczność podziału pracy, przyczem dowództwo armji powierza się obecnie funkcje dawnego inspektora. Kierownictwo sztabu generalnego spoczywać będzie w innym ręku.

Traktat niemiecko-turecki.

Berlin. (Pat.). 3 bm. podpisany został w Angorze traktat przyjaźni niemiecko-tureckiej. Traktat ten jest podobny do traktatu turecko węgierskiego i zawiera tylko kilka artykułów

Możliwość rozwiązania parlamentu niem.

Berlin. (Pat.) W razie przyłączenia się innych stronnictw do uchwały partji centrum żądającej rozwiązania parlamentu i nowych wyborów, rozwiązanie parlamentu nastąpi w sobotę.

Kuratela nad Niemcami.

Paryż 5 III. (Pat.). Na dzisiejszem popołudniowem posiedzeniu plenarnem I-go komitetu rzeczoznawców, rozpatrywano sprawę statutu Banku emisyjnego Rzeszy.

Paryż 5 III. (Pat.). Na odbytem w obecności marszałka Focha posiedzeniu konferencji ambasadorów, ustalono tekst przeznaczonej dla Niemiec noty w sprawie podjęcia kontroli wojskowej, przyjmującej w ogólnych zarysach propozycje wielkobrytyjskie. Nota przesłana zostanie rządowi Rzeszy wieczorem.

Jak składać nieprzyjęte czynsze?

Nacz. sądu pow. S. I. we Lwowie zauważa, iż coraz częściej zdarzają się wypadki, że wynajmujący nieprzyjmują czynszów z powodu, iż żądają wyższej kwoty niż zaofiarowana albo ze względu na niskość czynszu wogóle na zapłatę nie reflektują, pragnąc w ten sposób oszczędzić sobie przyjmowania trudu połączonego z pobieraniem czynszu. W tych i podobnych wypadkach lokatorzy z obawy niekorzystnych dla nich skutków prawnych składają niemal każdą ratę czynszową do depozytu i to zwykle w kwotach tak drobnych, że wydatki na papier i stemple, strata czasu właściwa i dwu urzędów oraz koszta doręczenia i podejmowania depozytu, przewyższają tysiąckrotnie i więcej kwotę złożoną.

Dla zapobieżenia tym stratom zwraca się uwagę lokatorów, iż zaniechanie sadowego zdeponowania nieprzyjętego czynszu, nie zagraża wcale bezpieczeństwu praw lokatora i że w powyższych wypadkach wystarczy, jeżeli lokator przechowa pismo, w którem wynajmujący odmówił przyjęcia czynszu, zaofiarowuje zapłatę wobec świadków, prześle czynsz przekazem pocztowym i przechowa dowód nadania i t. p.

W razie wypowiedzenia lokalu, podniesienie faktycznego rodzaju zaofiarowania czynszu w zarzutach będzie dostateczną i skuteczną obroną.

Bezrobocie a inteligencja pracująca.

Wydział związku urzędników pracujących w przemyśle naftowym w Krośnie nadesłał nam komunikat następujący:

Związek zawodowy urzędników naftowych w Krośnie, obejmujący urzędników przemysłu naftowego środkowej i zachodniej Małopolski, urządził we wszystkich kołach miejscowych zebrania, na których uchwalono energiczne protesty przeciwko zamiarom większości sejmowej kom. ochrony pracy, chcącej usunąć z ram ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia wszystkich pracowników umysłowych. — Urzędnicy oświadczają zarazem, że wobec stronnictw i posłów, nieuwzględniających w tej ustawie ich interesów, wyciągną najdalej idące konsekwencje. — Odnośne rezolucje przesłał związek zawodowy urzędników naftowych w Krośnie na ręce zrzeszenia związków pracowniczych w Warszawie, celem wręczenia tychże Klubom sejmowym.

(Przypuszczać należy, że za przykładem związku w Krośnie pójdą i nasze związki urzędników prywatnych i zrzeszenia inteligencji pracującej. — Akcja taka będzie, szczególnie w dobie obecnej, bardzo wskazaną, gdyż w krótkim czasie w bardzo wielu zakładach i instytucjach państwowych i prywatnych zredukują znacznie personal. — Przyp. Red.)

Przez szkło powiększające.

ILE WART JEST CZŁOWIEK?

Chemik amerykański prof. C. A. Pierle z Texas powiada, że materjał, zużyty na budowę człowieka nie jest wart jednego dolara. Człowiek bowiem o wadze 75 kg. posiada wody zaledwie tyle ile potrzeba na wypranie kilku prześcieradeł. Z żelaza zawartego w nim można zrobić zaledwie haczyk do zawieszenia obrazka, wapna wystarczy zaledwie na wybielenie niedużego kurnika, a ilością siarki, jaką człowiek posiada, możnaby zaledwie wytępić pchły z jednego niedużego pieska.

Nie wiem doprawdy, czy to prawda — ale tak mi napisała moja najświeższa narzeczona, która czyta sumiennie „Morgenzeitung für Slowakei, Galizien und Kongresspolen". W liście znajdował się pierścionek i pukiel moich ostatnich włosów.

Jako człek doświadczony w życiu i przyzwyczajony do damskich koszów nie dałem się strącić z gałęzi i natychmiast odpisałem.

„Kochane cielątko! List twój otrzymałem i szczerze za szczerość dziękuję. Ponieważ dwa tygodnie temu powiedziałaś, że odtąd jesteś moją i tylko moją, przeto proszę uprzejmie o zwrot jednego dolara tj. tyle, na ile cię otaksował prof. Pierle. Zwracam jednak przytem uwagę, że nie liczę zupełnie skóry, której każdy człowiek posiada około 5¼ kilograma oraz tłuszczu, który obliczam na jakie 30 funtów.

Z głębokiem itd. itd."

Na list odpowiedzi nie otrzymałem, ale to mię nie peszy zupełnie, gdyż dolar podskoczył wczoraj o kilkaset punktów.

Do tego jednak Pierla muszę napisać, że jeżeli sam nie wart więcej niż dolara, to przynajmniej, jako gentleman i bussinesman, nie powinien psuć drugim interesu. Do tego bowiem żeńskiego dolara, o który się starałem, była przywiązana świeżo wybielona kamienica z wodociągiem, elektrycznością i maglem oraz prawdziwa fabryka nawozów sztucznych, gdzie było znacznie więcej siarki i żelaza aniżeli jest u wszystkich Amerykanów razem wziętych.

K.

Komunikaty.

TARGI PRASKIE.

Konsulat Czeskosłowacki we Lwowie oznajmia nam, że uczestnicy Targów praskich (od 16 do 23 marca otrzymają na żądanie odnośne legitymacje zastępujące wizę i uprawniające do 33% zniżki na kolejach czesko-słowackich przez czas trwania Targów.

Legitymacja taka kosztuje Kc. 13.— efektywnych i ważną jest od 9. marca.

Z sali koncertowej.

Onegdajszy koncert uczni szkoły muz. im. Paderewskiego z klasy prof. pp. Kwiecińskiej, Oleskiej i Zwierzchowskiego odbył się w zapełnionej sali Tow. muz. Z klasy prof. Kwiecińskiej pierwsze miejsce zajęli p. Hawliczkówna, która odegrała bardzo dobrze Schumanna „Faschingsschwank“ i p. Harasowski, który wykonał utwory Bacha i Chopina; również wybitny talent posiada p. Rieser. Dobrze się przedstawili pp. Kierdunówna i Curkowska. Z klasy prof. p. Heleny Oleskiej na pierwszem miejscu wymienić należy p. F. Misky; jest to wyjątkowo piękny, wydatny głos który umiejętnie ustawiony brzmi dźwięcznie i szlachetnie; sukcesem pochlubić się mogą pp. Błażyńska, Huberówna i Korniakowa. Z klasy prof. Zwierzchowskiego uwydatnił się p. K. Halpon który grał pewno i czysto oraz p. Breier. Kwintet fortepianowy Schumanna wywarł dobre wrażenie, wykonawcami byli pp. Hawliczkówna, Breier, Gerlecki, Halpon i Mark.

Cała produkcja wypadła nader starannie, co pochlebnie świadczy o rozwoju tej szkoły, która zajmuje w naszem mieście zasłużenie wybitne miejsce. Grd

Spostrzeżenia meteorologiczne

Obserwatorjum astronomicz. Politechniki Lwowsk.
z dnia 5. marca 1924

	7 rano	1 popoł.	9 wiecz.
Ciśnienie powietrza . .	736·1 mm	736·8 mm	737·1 mm
Temperatura .	— 1·7°C	+ 3·2°C	+ 0·2°C
Kierunek wiatru	SSE	SE	SE
Prędkość wiatru (w kilom. na godzinę) .	8	16	22

Temperatura najwyższa + 3·4, najniższa — 0·7.

Godziny podane według południka lwowskiego (np. 7 godz. lw. = 6 g. 24 m. środk.-europ.).

Oznaczenia kierunków wiatru: N=północ, E=wschód, S = południe, W = zachód.

Uwaga: przeważnie pogoda.

KRONIKA.

Kalendarzyk.

Dziś rz. kat. Kolety p.; gr. kat. Petra, Anastaz. Jutro rz. kat. Tomasza z Akw.; gr. kat. Połykarpa. — Wschód słońca 5·57; zachód 5·11.

Teatr Wielki.

Czwartek „Czaple pióro“, wyst. K. Bednarzewskiej.
Piątek „Pocałunek“.
Sobota o 3 pop. „Straszny dwór“ — wieczór „Czaple pióro“.

Teatr Mały.

Czwartek, piątek i sobota „Na łeb, na szyję“.

Teatr Nowości.

Czwartek „Mikado“.
Piątek „Katja tancerka“.
Sobota „Księżniczka Olala“.

Ze Lwowa.

— **„Upiory“ Ibsena.** Teatr Mały wznawia w przyszłym tygodniu znakomite dzieło Ibsena z udziałem Wandy Siemaszkowej, która równocześnie reżyseruje. Obok naszego znakomitego gościa biorą udział pp. Michnowska, Peliński, Lochman i Czaki. Zapowiedź wystawienia „Upiorów“ spotkała się z bardzo dużem zainteresowaniem.

— **Do soboty tylko sprzedaje się bloczki abonamentowe** na marzec. Po za tym terminem bloczków bezwarunkowo wydawać się nie będzie.

— **Odpowiedzi Redakcji.** P. G. Zbaraż. — Bardzo dziękujemy. W najbliższych dniach wyzyskamy.

— **Poczta polska najdroższa.** Po zwaloryzowaniu taryf pocztowych i telegr. poczta polska stała się najdroższą w Europie i Ameryce. I tak płaci się za list zwykły wewnętrzny w Polsce gr., we Francji 6, w Anglji 15, w Austrji 7, w Niemczech 10, w Ameryce 10 centimów. List zagran. kosztuje w Polsce 30 gr., we Francji 12½, w Anglji 25, w Austrji 22, w Niemczech 30, w Ameryce 25. Gdyby przynajmniej u nas poczta i telegraf stały na należytym poziomie. Tymczasem niestety tak nie jest.

— **Jubileusz wydawcy.** P. Bernard Połoniecki, właściciel Księgarni Polskiej, obchodził w tych dniach 35-letni jubileusz pracy zawodowej. Przy tej sposobności podniesiono owocną pracę jubilata jako księgarza-wydawcy i **obywatela.**

— **Koncert.** W najbliższych dniach odbędzie się w sali Kasyna wojskowego przy ul. Fredry bardzo interesujący koncert, z udziałem zaszczytnie znanej śpiewaczki Pani Zofji Drekslerowej-Pasławskiej, która wykona szereg pieśni sta o-włoskich, polskich i francuskich kompozytorów, oraz wybitnej pianistki panny Haniszewskiej nauczycielki konserwatorjum lwowskiego.

— **Zjazd polsk. Tow. muz. i śpiewackich**, należących do Związku małopolskiego odbędzie się 8 i 9 czerwca w Krakowie. Towarzystwa śpiewackie, które chciałyby wziąść udział w zjeździe, a do Związku nie należą, mogą zgłaszać swe przystąpienie pod adr. prezesa Związku Dra Jana Schmara. — Lwów, ul. Halicka 19.

— **„Zdobycie szczytu świata“** (Mont Everest w Himalajach). Pod powyższem tytułem odbędzie się w sobotę 8 bm. prelekcja inż. Libańskiego w sali b. instytutu technologicznego (Boularda 5), ilustrowana obrazami świetlnymi.

— **Konsensy budowlane.** Wydano onegdaj na posiedzeniu Magistratu dwa konsensy na drobne budowle, mianowicie na dom parterowy na Bogdanówce i na odbudowę domu spalonego przy ul. Bożniczej.

— **Ujęcie dzieciobójczyni.** Dnia 4 bm. znaleziono w domu przy ul. Rappaporta l. 7 ukryte pod paką ze śmieciem zwłoki dzieciątka płci żeńskiej około miesiąca liczącego ze śladami uduszenia na szyjce. Zawiadomiona o tem policja wszczęła śledztwo, które wykazało, iż matką jest służąca Julja Dach lat 22 licząca. W czasie dochodzenia, aresztowana przyznała się do popełnienia zbrodni dodając, że dziecko to było nieślubne a niemożność znalezienia pomieszczenia skłoniła ją do zbrodni. Wyrodną matkę odstawiono do więzienia Sądu okręg.

— **Dwa samobójstwa.** Mania samobójstw przybiera w naszem mieście coraz groźniejsze rozmiary.

W ciągu dnia wczorajszego zdarzyły się znów dwa samobójstwa. I tak: w hotelu „Saskim“ przy ul. Batorego w wynajętym pokoju odebrał sobie życie, powiesiwszy się na klamce od okna, student filozofji Leon Bauman, lat około 20 liczący, ze Stryja, zam. w lwowskim Domu akademickim. — W pozostawionym liście zaadresowanym do Robotniczego Związku Esperantystów, którego denat był gorliwym członkiem, podaje jako powód samobójstwa niezadowolenie ze studjów.

Drugi wypadek samobójstwa zdarzył się w domu przy ul. Lenartowicza l. 2a, gdzie zamieszkały emeryt. nadkomisarz Dyrekcji Policji Stanisław Świderski, l. 55 liczący. Ten wystrzałem z rewolweru skierowanym w prawe oko odebrał sobie życie. W godzinę po zaopatrzeniu przez pogotowie rat. denat zmarł. Powodem samobójstwa był silny rozstrój nerwowy.

— **Skandaliczne zajście na Dworcu Podzamcze.** Wczoraj przedpołudniem zaszedł na Dworcu kolei Podzamcze, jaskrawy wypadek wykazujący rozwydrzenie naszych „współobywateli“. Oto w wagonie kolej. pociągu odchodzącego w kierunku Tarnopola powstała sprzeczka o miejsce między por. W. P. H., a fabrykantem parkietów ze Złoczowa, Adolfem Linhsreichmerem. Po krótkiej wymianie słów, ten ostatni uderzył por. H. w twarz, na co ten w odpowiedzi wyciągnął browning i strzelił do napastnika, raniąc go w biodro. Postrzelonego, po założeniu pierwszego opatrunku przez pogotowie rat. odwieziono do szpitala.

Z całej Polski.

Dr. Jan Madejski, b. austr. minister oświaty a następnie b. poseł polski w Berlinie, objął urzędowanie jako komisarz oszczędnościowy ministerstwa oświaty.

— **Zjazd nauczycieli polonistów** odbędzie się w Warszawie podczas ferji wielkanocnych staraniem Towarz. nauczycieli szkół wyższych.

— **Miejskie zakłady aprowizacyjne w Krakowie** mają zostać przemienione na samoistną instytucję handlową. W sprawie tej odbędzie się w połowie bm posiedzenie, na które zaproszono zamieszkałych we Lwowie posłów i senatorów.

Wycieczkę do Gdańska, Oliwy i Sopot organizuje Sekcja wycieczkowa krak wskiej Ogniska naucz. w czasie od 22 do 27 kwietnia (ferje Wielkanocne) kosztem 135 miljonów mkp. Zgłoszenia w formie przysłania zadatku 25 miij. marek najpóźniej do 5 kwietnia przyjmuje p. Jan Szkodziński, w Krakowie Rynek Gł. 29 II p.

— **Wyrok w procesie komunistów w Krakowie.** Sierankiewicz skazany na 10 lat, Knappowa na 4 lata, Grzybowski na 3 lata a Strzelecki na 3 lata ciężkiego więzienia za udział w tajn. związkach i kolportaż odezw komunistycznych. Kowalski uwolniony.

— **Bratobójstwo.** Ze wsi Zakościela pow. Mościska, donoszą nam: Spokojna od lat wielu wieś Zakościela, stała się ub. tygodnia widownią wstrząsającego morderstwa. Oto 18-letni Józef Kozaczkiewicz, syn wcale zamożnych rodziców, postanowił w sposób skrytobójczy usunąć swego starszego brata Adama, który wróciwszy z wojny jako inwalida, przez pewien czas przebywał w Kulparkowie a następnie odesłany do domu cierpiał na lekki obłęd religijny. Pewnego poranku, kiedy Adam wybierał się do kościoła, młodszy brat rzucił się na niego z bigą i kilku uderzeniami pozbawił brata przytomności. — Dla zatajenia śladów zbrodni zawlókł dającego jeszcze słabe znaki życia do oddalonej o 800 kroków rzeki i wtrącił do przerębli, gdzie biedak zginął. Zbrodnię jednak ... no odkryły dzieci, idące do szkoły, które dążąc śladami krwi, odkryły zaciśniętą rękę trupa, wystającą z płytkiej przerębli. Przywołana żandarmerja przy pomocy ludności z łatwością odszukała sprawcę którego natychmiast aresztowano. Ciekawe było przytem zachowanie się samych rodziców, którzy nie zdradzali zbytniego żalu. Podobno matkę więcej interesowało, co się stało z kożuchem jej zamordowanego syna. Fakt ten wskazuje, że poziom etyczny naszej wsi zniniejszył się znacznie i że wiele trzeba pracy, by wieś wróciła do dawnego stanu, kiedy takie zbrodnie wywoływały przygnębiające wrażenie.

Od wydawnictwa.

Przypominamy, że na skutek uchwały wydawnictw we Lwowie, Krakowie i Warszawie wszelkie komunikaty o rautach, koncertach, zabawach, produkcjach, balach, zebraniach, ślubach etc. zamieszczamy tylko za opłatą tak samo jak anonse. Komunikaty takie adresować należy nie do redakcji, lecz wprost do administracji „Kurjera Lwowskiego“. Wyjątek robimy tylko dla Komunikatów o zebraniach Towarzystw naukowych i t. p.) Należytość za umieszczanie komunikatów wynosi podług taryfy inseratowej po 22 groszy wiersz milimetrowy, przyczem zaznaczamy, że w wypadkach zasługujących na uwzględnienie przyznajemy opust.

Sport.

Sekcja piłki nożnej AZS. Lwów wzywa wszystkich swoich członków czynnych do osobistego zgłaszania się w ciągu najbliższego tygodnia celem zaprowadzenia ewidencji i ustawienie drużyn.

Kogut graczem Polonji przemyskiej. Znany gracz z Krakowa (Cracovia) Kogut, zgłosił swoie przystąpienie do Polonji przemyskiej.

Jako kandydaci do olimpijskiej drużyny piłki nożnej zostali wybrani przez kapitana związkowego P. Z. P. N. p. Obrutańskiego następujący gracze ze Lwowa: Z Pogoni: Kuchar W., Bacz, Garbień, Olearczyk; z Czarnych: Müller, Gieras; z Hasmonei: Szneider. Z Krakowa: z Wisły: Wiśniewski, Markiewicz, Kaczor, Śliwa, Krupa, Reyman, Adamek, Czulak; z Cracovji: Popiel, Gintel, Fryc, Cikowski, Synowiec, Styczeń, Kałuża, Sperling; z Jutrzenki: Grünberg. Z Poznania: z Warty: Kosicki, Spojda, Staliński, Przybysz. Z Torunia (T. K. S.): Stogowski. Z Warszawy (Polonja): Loth I., Loth II. i Hamburger.

Światowy mistrz w tenisie, T. Tilolui, został pokonany na turnieju w Buffalo przez Hiszpana, Manuela Alfonsa, 4:6, 1:6, 6:1, 6:3 i 4:6.

Harcerza Śląskiego wyszedł nr. 1 za r. 1924. Miesięcznik harcerstwa śląskiego wychodzi w Mysłowicach i wydawanym jest przez Komendę hufca Mysłowickiego.

—oo—

Nadesłane.

O Radach szkolnych miejscowych.

(Korespondencja „Kurjera Lwowskiego.)

Nyrków, w lutym.

(Jakkolwiek w zasadzie jesteśmy stanowczymi zwolennikami Rad szkolnych miejscowych, jako instytucji demokratycznej, to jednak nie zamykamy oczu na fakt, że częstokroć Rady szkolne miejscowe nie mogą, nie umieją i nie chcą liczyć się z potrzebami szkoły. Z tego założenia wychodząc, chętnie udzielamy miejsca naszemu korespondentowi i oponentowi zarazem. Mamy nadzieję, że uwagi poniższe wywołają dyskusję, która wyjaśni czy i w jakim kierunku należy zreformować instytucję Rad szkolnych miejscowych, by stała się tem, czem być powinna t. j. obywatelską opiekunką szkoły. Pierwszy głos oddajemy p. kier. Scheinerowi, który jest zwolennikiem zniesienia instytucji Rad szkolnych miejscowych i sądzimy, że pp. kierownicy, nauczyciele oraz sami członkowie Rad zechcą również wyrazić swoje zapatrywania. Łamy naszego pisma stoją otworem dla tej sprawy. Sami zaś tylko zastrzegamy sobie głos po wyczerpaniu dyskusji.

Redakcja).

Mówi się wiele i pisze na temat nowoczesnych reform szkolnictwa powszech. i wyzwolenia władz szkol. i nauczycielstwa z pod zależności władz administracyjno-politycznych, ale o wadliwości ustroju Rad szkolnych miejscowych, oraz o potrzebie dokonania w tym względzie odpowiadających postępowi i duchowi czasu zmian do tąd ani w Sejmie ustawodawczym ani w rozporządzeniach Władz ani też w prasie żadnej wzmianki niema.

Nieoświecony jeszcze włościanin, zwłaszcza na kresach wschodnich, odnosi się zazwyczaj biernie i sceptycznie do spraw szkolnych. Członkowie wiejskiej Rady szkolnej, jako reprezentanci miejscowi, usiłują często nawet przeszkadzać staraniom nauczyciela, jeśli idzie o uchwalenie odpowiedniego preliminarza, remont i utrzymanie budynku szkolnego, oraz inne konieczne i zwłoki nie cierpiące potrzeby szkolne. Nieraz bronią się wszelkimi środkami, redukując projektowane przez nauczyciela kierującego kwoty budżetowe do granic śmiesznych i wręcz niemożliwych.

Wskutek takiego niedbalstwa prowadzi się naukę w warunkach niehigjenicznych, budynki szkolne, wymagające naprawy, ulegają stopniowo upadkowi, znaczna ilość szkół walczy coraz bardziej z niedostatkiem opału, cierpi na brak urządzeń i stróża szkolnego. Zniszczone budynki szkolne, czekają napróżno zmiłowania gmin i Rad szkolnych miejscowych. Spory zastęp dzieci dla braku szkolnych sal nadetatowych uchyla się od nauki szkolnej.

Dzięki systemowi oszczędnościowemu Rad szkolnych miejscowych wracają z Rady szkolnej powiatowej dwu i trzykrotnie projekty celem powtórnego zwołania posiedzenia i powzięcia nowych uchwał. Uchwały te kończą siz z reguły na tem, że Rada szkolna powiatowa przeprowadza ostatecznie sama odpowiednią korektę i odsyła poprawione preliminarze Radzie gminnej do zatwierdzenia.

Do czegoż więc prowadzą kilkakrotnie do roku powtarzające się formalności?! Chyba do opóźnienia najaktualniejszych spraw szkolnych, obarczenia i tak już przepracowanego kierownika szkoły zbyteczną pracą kancelaryjną, oraz do wywoływania tarć i konfliktów między nim a ludnością, wśród której on żyje!

Sądzę, że do ułożenia projektu budżetowego nikt w gminie nie jest godniejszym i kompetentniejszym od nauczyciela kierującego, który jest dokładnie obznajomiony z jej potrzebami. Jemu samemu dla uproszczenia procedury tej i pominięcia ustawicznych i bezcelowych kłopotów posiedzeniowych i manipulacyjnych należy powierzyć funkcję i odpowiedzialność dotychczasowej Rady szkol. miejsc., która w praktyce okazuje się ciężarem tylko i poważną przeszkodą w wykonywaniu ustaw i rozporządzeń władz szkolnych.

Poruszając publicznie sprawę niniejszą, żywię nadzieję, że czynniki decydujące tego rodzaju niedomagania rozpatrzą i wydadzą zarządzenie, celem zlikwidowania lub zreorganizowania wiejskich Rad szkolnych, będących zaporą i hamulcem w rozwoju szkolnictwa powszechnego.

Bronisław Scheiner
kierownik szkoły w Nyrkowie.

Na rzecz weteranów z 1863 r.

Jak się można było tego spodziewać, akcja prasy na rzecz Weteranów z r. 63 nie przeszła bez echa. — Tak zawsze ofiarne społeczeństwo mimo ciężkich, krytycznych czasów, pospieszyło z natychmiastową pomocą. Wpłynęły już większe datki od „Sokoła“ „Gwiazdy“, „Polski Zbrojnej“, „Głównego Związku Legionistów“ z Warszawy, w toku zaś jest akcja kupców lwowskich oraz ślicznie pomyślana akcja wojska, z gen. Jędrzejewskim na czele. Liczne też datki wpływają do administracji dzienników. Zainteresowali się też żywo, sprawą weteranów z r. 63 posłowie nasi którzy zgodnie, bez względu na przekonania polityczne, mają na jednym z najbliższych posiedzeń Sejmu, wnieść interpelację w sprawie zrównania niezwykle niskich poborów weteranów z r. 63 (żonaci otrzymali za luty 30 miljonów, nieżonaci około 18) — z poborami oficerów emerytów. Przypominamy że Weteranów z r. 63 żyjących we Lwowie jest około 30, — zaś wdów po weteranach około 50, — że tak ci weterani, jak i wdowy po weteranach są przeważnie w rozpaczliwych warunkach materjalnych, i że wszelkie datki należy składać albo w administracjach dzienników, albo na ręce Wydziału Tow. Weteranów z r. 63, ul. Teresy 4 II. p. w środy i soboty od 10 11.

KURJER EKONOMICZNY

Lwów, 5. marca.

Ziemski Bank Kredytowy przystępuje do dalszego powiększenia kapitału akcyjnego o Mk. 700 000.000, t. j. na mk. 2,800.000.000 p zez wydanie 2,500.000 sztuk nowych na okaziciela opiewających akcji emisji XI. Serji II. imiennej wartości po Mk 280. Z powyższej ilości połowę akcji obejmuje za zezwoleniem Ministerstwa Skarbu konsorcjum zagraniczne. Pozostała ilość oddana będzie dawnym akcjonarjuszom w stosunku 1 akcji nowej emisji na 3 akcje dotychczasowych emisji. Posiadaczom akcji XI. emisji Serji I. prawo poboru nie przysługuje. Cena emisyjna nowych akcji wynosi dla dawnych akcjonarjuszy na podstawie prawa poboru łącznie z kosztami konf k-cji, należytością emisyjną i podatkiem giełdowym 30 groszy równych 0.30 fra ka złotego obliczeniowego, płatne w markach polskich po kursie w dniu wpłaty. Termin wykonania prawa poboru upływa z dniem 4 kwietnia 1924 r.

Zgłoszenia przyjmuje Ziemski Bank Kredytowy we Lwowie i oddziały w kraju.

+ **Ograniczenia dewizowe.** Dotychczasowa polityka finansowa dała skarbowi wielki zapas walut obcych, wynosił on w końcu lutego z górą 20,000.000 dolarów. W tym stanie rzeczy rząd ma możność paraliżowania wszelkich prób spekulacyjnych, dążyć mogących do obniżenia kursu marki. Wobec tego stało się możliwem dalsze rozluźnienie przepisów dewizowych w duchu ograniczenia reglamentacji dewizowej wyłącznie do nadzoru nad wywozem i przekazywaniem walut zagranicę. Na potrzeby obrotu wewnętrznego można będzie nabywać obce waluty zupełnie swobodnie.

+ **Ulgi celne.** Do wykazu towarów podanego w rozporządzeniu z dnia 13 grudnia 1923 r. o ulgach celnych dołącza się asfalty topione sztucznie z węgla kamiennego do wyrobu brykietów na zasadzie pozwolenia min. skarbu. Towar ten opłaca zatem cło ulgowe w wysokości 10% cła normalnego. (Pat.)

+ **W targach lipskich,** których otwarcie nastąpiło 2 bm. bierze udział 60 zastępców firm lwowskich.

+ **Powodzenie Targów Lipskich.** W 1-szym dniu otwarcia Targów Lipskich frekwencja zwiedzających osiągnęła cyfrę 120.000 osób do południa co jest rekordem, jakiego żaden tego rodzaju targ nie osiągnął. (A. W.)

KURSA WALUT.

Tendencja dość wybitnie zwyżkowa. Transakcje liczne. Podaż jednak znaczna, tak, że nie zanosi się bynajmniej na stałą zwyżkę. Za dolar płacono do 9.450, pod wieczór 9.400—9.380. Funt 40.300, kor. czeskie 246.

P. K. K. P. płaciła: dolar 9.230, funt 39.450, frank szwajcarski 1590, franc. 370.

OBROTY W AKCJACH.

W środę giełda była nieczynna, w obrotach jednak prywatnych dała się odczuć pewna tendencja zwyżkowa. Tyczy się to zwłaszcza akcji, notowanych na giełdzie wiedeńskiej jak Browary, Rakszawa etc. Prawdopodobnie ma to związek z nieznaczną zwyżką obcych walut.

KURSA ZBOŻOWE.

Pszenica krajowa 73/74 ex 1923 36000000. Żyto małopolskie 68/69 ex 1923 22000000. Jęczmień małopolski browarniany 22000000. Jęczmień małopolski przemiałowy 18500000. Owies małopolski 44/45 ex 1923 22000000*. (Ceny rozumieją się w markach polskich za 100 kg. bez podatku spożywczego, miejsce stacja załadowania *) Ceny szacunkowe bez transportu.

AKCJE KRAKOWSKIE.

Bank Ziemski Kred. 1000. Bank Powszechny 425. Bank Przemysłowy 2600. Zw. Spółek Zar. 80500. Bank Komercjalny 625. Tolian 1950. Pharma 3200. Impex 120. Ćmielów 3900 ex. Zieleniewski 48750. Cegielski 3200. Parowozy 2150. Trzebinia żelazo 3450. Trzebinia mydło 17500. Pocisk 6800. Górka 78000. Siersza Górn. 26000. Elektrownia 1725. Tepege 11850. Polska Nafta 2630. Pokucie 2750. Krakus 7700. Chodorów 26500. Strug 7100. Syndykat Kosz. 1250. Niemojowski 2650. Jaworzno dr. 125000. Gazy Zach. 38000. Chybie 52500. Szkło w Kr. 9000. Lokomotywy 2925. Nitrat 1200. Len 5750. Azot 2800. Węglówki 140. Żegluga 500. Tendencja mocna. (A. W.)

AKCJE WARSZAWSKIE.

Bank Przemysłowy lwow. 2650. Siła i światło 2975. Chodorów 28000. Częstocice 14250. Michałów 3050. Firley 3500. Cegielski 3175. Filtzner 29750. Parowozy 2175. Pocisk 6800. Ursus 5100. III. 4700. Zieleniewski 50500. Zawiercie 255000. Żyrardów 1555000. Tendencja naogół zwyżkowa. (A. W.)

Kursa walut Kurjer Lwowski Nr. 55.	Warszawa 5 marca	Zurych 5 marca	Berlin 29 lutego
	Dewizy		
100 Mk. pol.	— 100 —	—	—
1 funt ang.	39925000	24 83	18155050
100 frs franc.	37700000	23 45	176442
100 fr. szwaj.	160900000	100·00	731825
100 frc. belg.	33170000	20·60	150375
100 K czesk.	26400000	16·73	122807
100 K węg.	— —	0·0114	81220
100 K austr.	00	0·0081	63148
100 M niem.	00000	0130	00
1 Dolar am.	9300000	0·00	4210500
100 Lir wł	39890000	24 75	182455
100 Lei rum.	00000	3·05	00000
100 guld. hol.	346500000	2·15	1573925
100 K norw.	—·—	79 25	62348
100 K duńsk.	— —	99 25	751118
100 K szw.	(AW)	150·50	1109220
Frank złoty	1799000	(AW)	(AW)
Miljonówka	830000		

NA RATY

Lwowska Ska Manufakturowa ul. Akademicka 23. sprzedaje po **cenach gotówkowych** jak dotychczas, wszystkim a w szczególności **urzędnikom** rozmaite towary manufakturowe i bławatne, materje męskie i damskie, towary zimowe, płótna, weloury, kamgarny, koce, 5577 — — barchany i t. p. na **bardzo dogodnych warunkach.** — —

Ważne dla odwiedzających Targi Wiedeńskie!

Międzynarodowa firma Transportowa

Eger i Ska, Wiedeń II.

Taborstrasse 75.

Adres telegr. „**Spediteger**" Nr. telef. 42-0-75, 42-0-76, 42-0-77, posiadająca własne filje i zastępstwa na całym kontynencie, **poleca swe usługi P. T. Kupcom odwiedzającym Targi Wiedeńskie.**

Posiada własne magazyny tranzytowe i utrzymuje stały i szybki ruch wozów zbiorowych do wszystkich miast Polski. 5725

Konkurencyjne stawki frachtowe i ekspedycyjne.

Jest waszem słusznem prawem żądać przy zakupnie dobrego jakościowo towaru. Obstawajcie przy tem, by Wam szewc przybijał do bucików tylko prawdziwe **obcasy** — **i zelówki kauczukowe** — **PALMA.**

Palma-Kauczuk Spółka z ogr. odp. Kraków, Grodzka 60. 805

Kopernika 23!!!

Kilimy Gliniańskie w wielkim wyborze

oraz

WYROBY KOSZYKARSKIE

MEBLE salonowe, werandowe, łóżeczka, bujaki, fotele, kanapy, kosze podróżne i stojaki na kwiaty. **WALIZY**, le aki, **KASETY** r fjowe i rzeźbione **polecają hurtownie i częściowo.** — — BRACIA HEGEDÜSS ulica Kopernika 23. filja Kętrzyńskiego 11. — —

NOWO OTWORZONE

DYNAMO

Konc. Przedsiębiorstwo Elektrotechniczne. Biuro technicz.-handlowe: LWÓW, ul KOPERNIKA 16. Telef. nr. Urządza Centrale Elektryczne: dla miast, gorzelń fabryk, młynów, tartaków i t.p. z własnemi maszynami. Instalacje światła elektrycznego, motorów i telefonów. — **Specjalny oddział elektromechaniczny:** dla naprawy wszelkich maszyn i aparatów elektrycznych. Tablice rozdzielcze. — **Stała wystawa maszyn:** Dynamo-maszyny, motory elektryczne, lokomobile, silniki ssąco-gazowe, benzynowe, ropne agregaty — Obrabiarki do żelaza, metali i drzewa. Kompletne urządzenia dla młynów, gorzelń, tartaków i zakładów przemysłowych. Ceny konkurencyjne. Kosztorysy i porada techniczna. 686

Nowo otworzony Skład mebli krajowych i zagranicznych M. BURG Lwów, gmach Skarbka brama 5. Vis a vis teatru wielkiego poleca sypialnie, jadalnie, salonki i wszelkie meble tapicerowane oraz kasy ogniotrwałe po cenach konkurencyjnych. — —

Ważne dla P. T. Szewców!!!

704

Największy wybór **KOPYT** słynnej marki **„BIEGUN"** poleca w najnowszych fasonach firma

Leon Oppenheim, Lwów, Kościelna 5.

TABELE WALUTOWE jedna z r. 1919 i 1920 a trzy z r. 1921, 1922 i 1923

Cztery tabele walutowe, zawierające zestawienie kursów dolara, funta szterlinga i franka szwajcarskiego w transakcjach sprzedaży i kupnie dewiz na Nowy Jork, Londyn i Szwajcarję, podług notowań giełdy pieniężnej w Warszawie w roku 1919, 1920, 1921, 1922 i 1923, wydane przez warszawskie „Codzienne wiadomości ekonomiczne" (Ajencję Wschodnią), są do nabycia w lwowskim oddziale **„Ajencji wschodniej", Lwów, ul. Długosza 31.** Cena jednej tabeli 2 złote polskie (podług kursu franka złotego). **Za cztery tabele** 8 (ośm) złotych polskich. Pocztą za nadesłaniem przekazem kwoty przypadającej. 5632

NA RATY 6 98 wszystkim a w szczególności P. T. urzędnikom **OBUWIE** najelegantsze i najtrwalsze pod gwarancją, poleca Magazyn Obuwia **S. WALLACH Lwów, Rynek 12 a.**

Mów co chcesz!! Pończochy, rękawiczki itp. najtaniej u firmy

PFAU

LWÓW, RYNEK 19 — bo wchód przez sień.

Inserujcie się tylko w **„KURJERZE: : : : LWOWSKIM"**

Nauka i wychowanie

WPISY. na nowe 1) **Kursy handl. dla dorosłych** (6 mieś ranne lub wieczorne) 2) **Stenografji pol.** i 3) **pisania na maszynach** (6 s stem. met. 10. palc.) przyjmują na nowy oddział do 7 bm. od godziny 11-12 i 4-6-ej. **Konces. Kursy Handlowe, Z. OLSZEWSKIEGO Kurkowa** 38. Ilość miejc. ograniczona, **podręczniki z biblioteki szkolnej.**

Wpisy na nowy kurs handlowy, kurs stenografji i pisania na maszynach przyjmują **koncesjonowane przez Ministerstwo KURSY HANDLOWE we Lwowie ul. Łyczakowska 34, codziennie od 2—6 popoł.** Ilość miejsc ograniczona. Kurs rozpocznie się 1. marca

Różne

Unieważniam zgubioną książkę wojskową dnia 3 marca, L. 2675 — Andrzej Trubacz. 5719

Ziemniaków kilkanaście wagonów zakupi firma: Bracia Molinowie, dom przemysłowy i roln.-handlowy w Cieszynie, Sarkandra 12 W ofertach podać dokładną cenę, warunki zapłaty i franko, która stacja. 5724

Zgubiono książeczkę wojskową na nazwisko Władysław Majer wydaną przez P. K. U. we Lwowie, którą unieważniam. 5722

Kierownictwo Rejonu Inż. Sap. Kowel niniejszem ogłasza

przetarg na remont 3 studzien

w Garnizonie Włodzimierz, a mianowicie:

1) studnia około budynku Nr. 100 koszar Sobieskiego.

2 i 3) około budynków Nr. 10 i 21 koszar Kościuszki.

Studnie wymagają oczyszczenia wiercenia z dodaniem nowego mechanizmu. Przed złożeniem oferty reflektanci zechcą obejrzeć na miejscu wymienione studnie i ceny na remont takowych podawać ryczałtowo uwzględniając w ofercie oddzielnie koszt robocizny i koszt poszczególnych materjałów.

Oferty należycie ostemplowane w kopertach zapieczętowanych należy składać w biurze **Kierownictwa (Kowel Szosa Brzeska) do godziny 10-ej dnia 10. marca** 1924 r., poczem nastąpi Komisyjne otwarcie ofert. 5690

Do oferty należy dołączyć: kwit na wpłacone wadjum do Kasy Skarbowej w wysokości 3 proc. oferowanej sumy.

Kierownictwo zastrzega sobie prawo przeprowadzenia ustnego przetargu i dowolnego wyboru oferenta.

TOKARNIE, HEBLARKI, PRASY, WIERTARKI, MŁOTY sprężynowe, **PIŁY** taśmowe. **GRYZERKI, GATRY, TRANSMISJE, PASY, PRASY** do dachówek, **BECZKI** żelazne, **POMRY, OLIWĘ** po zniżonych cenach poleca „PILOT", Lwów, ul. Batorego 4. 5535

Buchalterka-bilansistka

korespondentka polsko-niemiecka od szeregu lat na samodzielnych stanowiskach w pierwszorzędnych instytucjach, poszukuje odpowiedniej posady we Lwowie albo na prowincji. Pod „Rutyna" w Administracji. 5714

BECZKI żelazne **MOTORY** ropne **MOTORY i DYNAMA** elektr. syst. Bergmana wyrabia: **STOCZNIA GDAŃSKA (Danziger Werft)**

Generalne zastępstwo S. A. „**IWA**"

Przedstaw. na Małopolskę G. WOLFMAN, Lwów, Kopernika 5. — Tel. 899. — W Stanisławowie: Inż. L. iS BANDLER, Gołuchowskiego 8. 5659

Nakładem Lwowskiej Spółki Wydawniczej, Sp. z ogr. odp. — Z drukarni Polskiej, Chorążczyzna 31, pod zarz. Z. Kiełbusiewicza. — Odpow. redaktor Tadeusz Stroiński.